

Ötven sor

Az arany középut, kislám, az a biztos! — mondogatta dédnagyanyám. Sejtette talán, hogy jószerevéle oda sem figyelek, egyik fülemben be, a másikon ki, de hát hogyan is óvhatta volna kilencven évesen kislámját másfélszer, mint ezzel a kétes értékű bölcsességgel?! Maga sem gondolhatta, mennyire kiterjedt lesz három évtized múltával a középszer, s miként fakult szürkéké az arany már akkor is hamis csillogása. Sajnos, egyre több helyen tapasztalom, hogy

a középszer lett a norma

a szürke massa terjeszkedése észrevétlenül maga alá gyűri a legeredetibb elképzeléseket, kicsorbítja az élesen felvillanó gondolatot, megszegyeníti a szenvedélyeket, kispadra ülteti a lelkesedést, neveltségessé teszi a színeket, felmenti a tehetséget a szárnyalás alól, nivellálja, összemossa az értékes magot az ocsúval.

Gondolom, mindannyiunknak vannak példái erre. Gondoljunk csak a közoktatás egyik divatos problémájára: Legyen elit iskola vagy sem? Miként áll nálunk a tehetségnevelés? Az igazi képességek megkapják-e kifutási lehetőségeiket, vagy az iskola mechanizmusa még jobban értékeli az egysoros vonalat, a „mindenből egy keveset” programját, a „Ne lógj ki a sorból!” elvét.

Kitüntetés előterjesztések alkalmával hányszor állnak dilemma előtt a javaslattevők: megint ugyanazok érdemelnek meg, mint tavaly, meg tavalyelőtt, de hát, mit szólnak a többiek? S kezdődik a sora-köz, s vele együtt a kitüntetések erkölcsi devalválódása. Tapsolunk a színházi premieren, akár jó az előadás, akár csapnivaló. Nem ünneplünk fél órákat, ha valóban katartikus élménnyel ajándékoztak meg bennünket, de a belülről érzett bukás számlája is ünneplő tapssa változik. Ki tud hát különbséget tenni jó produkció és gyenge előadás között? A kudarc a siker jelmezében tetszeleg, a siker zavartan szeretne elkülönülni — kevés eredménnyel. Az új fociista hajt az edzésen. Az első. Mert az „örök rókák” figyelmeztetik: Ne olyan hevesen öcsi, mert átkerülisz a fakóba!

Hány olyan tárlat nyílt meg az elmúlt években szerte az országban, amiről már a válogató zsűri is tudta, hogy a középszer üli torát. De mindent megtettek a szervezők, rendezők, hogy valami módon rangot adjanak a közvitéznek. Jöttek is a vezető elvtársak megnyitni, vagy csak fölsorakozni. Osztották a díjakat, munkajutalmakat, s maga a művész is elhítte: nagyszerűt alkotott. Pedig ha tudta volna, hogy nem több, csak „más” volt a többinél; hogy őt ismerték, akadtak érdemei; hogy szociális szempontok emelték esztétikai dobogóra; hogy spekulatív struktúrák előre meghatározott skatulyába kell embereket, műveket, stílusokat gyömöszölni. S nem rontja-e a művészetek hitelét, ha roppant agilis amatőrök névjegykártyáikon festőművészekként tetszelegnek; nem fertőzi-e a közéletet, ha gyenge művészek állnak ki kiemelkedő alkotók mellett, többes szám első személyben; ha kisstilű vezetők elüldözik maguk mellől a tehetséges munkatársakat, ha a hierarchia fontosabb, mint a letett produktum?!

Nem valami hízelgő, ha középszerországunk minősítenek bennünket, közepesen fejlett ország helyett. A kettő ugyanis nem ugyanaz. Rajtunk múlik, melyiket választjuk.

TANAI LAJOS

Kazinczy-jutalom

A népszerű rádióműsor, Péchy Blanka és Deme László beszédművelési sorozatának (*Beszélni nehéz*) örvendtesen nő a hatása. Az iskolai szakkörök közül azoknak, ahonnan egy-egy feladatmegoldás érkezik a rádióhoz, **Kazinczy-jutalmat** ítélnék meg a műsor gazdája.

Az elmúlt tanévi munkáért az ország általános iskolai szakkörök közül tíz kapta a jutalmat, s ezek közül **kettő — szegedi**. Az egyik a Szirmai iskolában működik, alsó tagozatos, tíz év körüli gyerekek a tagjai, vezetőjük **Birkás Tiborné** tanító. A másik a **Balázs Béla Úttörőház** szakköre, felső tagozatosak járnak oda, vezetőjük a közelmúltban **Kazinczy-díjat** is kapott **Bagi Ádámné** tanár, aki szintén a Szirmaiban dolgozik, igazgatóhelyettes. A gyerekek és tanáraik szép magyar beszédért való munkálkodását csak dicsérhetjük.

Vendégek

Az egyhetes tanulmányúton hazánkban tartózkodó **René Tavernier** költő, író, a francia PEN Club elnöke, a nemzetközi PEN Club alelnöke és **Solange Fasquelle** regényíró művekből olvastak fel a magyar PEN Clubban. A Lyont felszabadító francia partizánok egyik vezetőjeként és **Illyés Gyula** műveinek francia nyelvű fordítójaként is ismert **René Tavernier** önéletrajzi regényéből, az író fordítás alatt lévő **Velenice** levegője című regényéből mondott részleteket.

A vendégek beszámoltak a francia-magyar irodalmi kapcsolatok alakulásáról.

Az írókat fogadta **Köpeczi Béla** művelődési miniszter is.

(MTI)

Titok nincs, csak munka

„Nagyágyúk” a szegedi dzsesszklubban

Jan Garbarek, Larry Coryell, Oregon, Tony Scott. Emlékezetes szegedi dzsesszkoncerteket idéző nevek. Az Ifjúsági Házban több mint évtizede működő dzsesszklub a műfaj kiváló reprezentánsait szerzette ide, akik egyébként talán sohasem jutottak volna magyar közönség elé.

Drienyovszky Andrással, a klub vezetésével, a közeljövő programjáról is beszélgettünk.

A JATE-klubbal közösen kezdjük az évadot. Az első koncertet — **Kovács Gyula** és együttesének műsorát — szeptember 24-én rendezzük az egyetemi klubban. Az Ifjúsági Ház a jövő hónapban nyit, így október 4-én már ide várjuk azokat, aki a **Vukán, Berkes, Köszegi** szupertrióra kíváncsiak. Október 15-én **Szabados György** és a **Makuz-formáció** tartja vidéki premierjét. Ez a társaság a tavalyi tavaszi fesztiválon mutatkozott be Budapesten. Érdekesége, hogy vezetőjük zenei elképzelései nem személyekhez kötődnek, körülbelül tíz fiatal dzsessz és kortárs zeneművészt mozgat meg alkalmanként. Nagyon nehéz megszervezni, sok helyről verbuválódnak a zenészek, az előadás különleges akusztikai körülményeket, olyan hangszereket igényel, amelyekből az egész országban kevés van. A novemberi-decemberi program nem alakult még ki véglegesen. Annnyit mondhatok, minden erőnkkel azon vagyunk, hogy a korábbiakhoz hasonló „nagyágyúkat” tudjunk elcsúszni. Az őszi szezonban **Eberhard Weber**, a **Jan Garbarek**-zenekar bögősenek szólófellépése látszik valószínűnek.

— **Hogyan lehet „megcsipni” a nemzetközi sztárokat?**

— Sokszor óriási szerencsével. Legalább egy évre előre lekötik, egyeztetik a fellépési időpontokat. Az itthoni költségvetéssel meg se kísérelhetjük, hogy idejékorán bekapcsolódjunk. Módszerünk: a zenészek — vagyis inkább menedzserek — előre tudják a programot, s ha befér egy koncert, le kell csapni rájuk.

— **Mennyire függ az anyagiaktól, hogy végül is kit láthat a szegedi közönség?**

— Az is bizonytalan, hogy a szervezők egyáltalán szóba állnak velünk, hiszen mi csak töredékét, legfeljebb a felét tudjuk felajánlani a sztárgázsinnak. Így, ha kedvező árajánlatot kapunk, a program egyik percről a másikra változhat. Egyébként a fellépti díj nem minden, legalább akora összeget emészt fel a szállítási költség is. Döntő szempont, hogy közelről jöjjenek, közelre menjenek innen, vagyis környező országokbeli turnéről csalogassuk ide őket. Ámbátor a pénz még nem is a legnagyobb probléma. Nehéz koncepciózus munkát végezni a rengeteg pecsétet, rábólintást igénylő útvesztőben...

— **A szegedi dzsesszklubnak híre, hítele van az országhatárokon túl is. Mi a titka?**

— Titok nincs, csak munka van... A sikeres szervezés attól is függ, mennyire korrektek a partnerek. Az évek során végzett munkánkkal, úgy tűnik, elértük: most már bekapcsolódhatunk olyan turnéba, amelyek egyébként messze elkerülnének. A menedzs-

rek elégedettek a koncertek fogadtatásával, rendezésével; szerencsére szívesen dolgoznak velünk. Olyan ügyben is tárgyalnak, amely az asztalukra se kerülne. Igyekezzünk jó feltételeket teremteni, gondosan, igényesen dolgozni.

— **Miből, mennyiből gazdálkodnak?**

— Állami támogatásként évi 300 ezer forintot kapunk. Hogy meg lehessen ítélni, milyen kevésből: egy-egy nyugati vendég 4 ezer dollár körüli összeget kér. Ehhez jön még az említett szállítási tarifa...

— **Kapcsolatuk a közönséggel?**

— Lényeges, hogyan fogadják az emberek a rendezvényt. A hirdetés pillanatától kezdve ügyelünk arra, pontosan kezdődjék a koncert, jó legyen a világítás, hangosítás. És még valami: élveztetünk. A közönségnek majdnem mindegy, hol hallgatja meg, s ha összehangoljuk a város intézményeivel, nem fordulhat elő, hogy valamely előadó három különböző helyen félíg üres házban lép fel. Így Szegeden minden évben megfordulnak a jelentősebb egyéniségek.

— **Említette, a JATE-klubbal szoros az együttműködésük.**

— Állandó partnerünk. Nemcsak műsorszervezésben, hanem anyagi szempontból is. Ettől függetlenül szeretnénk, ha további cégekkel társulhatnánk, ahol fantáziát látnak bennünk, támogatnak. Miként például a Magyar Rádió, ahol következetesen figyelik, mi történik Szegeden. Felvételeket készítenek, nemegyszer anyagilag járulnak hozzá koncertjeinkhez.

Varju Erika

Elv, forma, választás

Tanács, vállalat, besorolás

Nemrégiben az egyik vállalatigazgató kijavított, amikor a beosztását említettem: „alkalmazott”. A vállalat igazgatójának alkalmazottja. Az egyszemélyi vezetés példájaként számon tartott cím mellett még szokatlan az effajta — hivatalos — szerénység, ám nem véletlen, hogy eszembe jutott. A Szegedi Élelmiszer-kiskereskedelmi Vállalat igazgatójával, **Solyomossy Margittal** beszélgettem, magától értelődően köszönt vissza a korábban hallott kijelentés. A vállalat ugyanis a közeljövőben áttér a vállalati tanácsi irányítási formára, s arra a kérdésre,

nem tart-e tőle, azt mondta: eddig is a közönség segítségével irányított — legfőképpen azt vezetői értekezletnek hívták.

A napokban fogadta el a városi tanács a tervezett, amely a **tanácsi vállalatok új irányítási formára való áttéréséről** szól. A demokratizmus további kiélejtését jelentő intézkedések három vállalat kivételével valamennyi tanácsi vállalatot érintik. Az elv: úgy kell a végrehajtást megszervezni, hogy **javuljon a központi irányítás hatékonysága, bővüljön a vállalatok önállósága** — és ezzel együtt **persze — gazdálkodási feladatokra**. A tanácsi vállalat mindegyiket jelentett a Szegedi Patyolat Kisvállalat, felügyelet alatt levő céggel. A jövőben ez módosul, s a **felügyelet alól függetlenítik mindazokat a vállalatokat, amelyek nem kommunális, közszolgáltató, vagy kulturális jellegű feladatokat látnak el.**

Ennek megfelelően továbbra is az igazgató általános vezetésével működik a Szegedi Fonalfeldolgozó Vállalat, a Szegedi Közlekedési Vállalat, a Szegedi Városgazdálkodási Vállalat, s Szegedi Vízművek és Fürdők Vállalat, és a Szegedi Ingatlankezelő Vállalat. A többi vállalat új irányítómagyarázat egyszerű: a városi feladatok ellátása be-

vasalható kötelessége legyen a cégnek, s például nehogy észbe jusson a távfutóüzemnek, hogy jobban jár, ha paprikát nevel a meleg vízzel, vagy netán nem télen söpri el a havat...

A városi tanács határozatának megfelelően a vállalat dolgozóinak közgyűlése vagy küldöttgyűlése a legfőbb vezető testület, amely a választott vezetőségen keresztül gyakorolja az irányító funkciót. A cég életét érintő minden lényeges kérdésben a vállalati kollektíva dönt, míg a folyamatok feladatokat ellátásának irányítását, és az ezzel összefüggő döntéseket pedig a vezetőség hozza. Ebben a formában működik majd a Szegedi Patyolat Kisvállalat, a Szegedi Fodrász Vállalat, a Szegedi Autójavító Kisvállalat, a Szegedi Sütőipari Vállalat, a Szegedi Elektromos Karbantartó Kisvállalat és a Szegedi Beruházási Vállalat.

A vállalati tanácsi irányításával működik a Szegedi Magas- és Mélyépítő Vállalat, valamint az Éliker. Az Élikernél már befejeződött az előkészítés, következik a választás. A 23 tagú tanács év végéig megalakul — s az új év első napján „életbe lép”. Csakúgy, mint a többi vállalat új irányítómagyarázat egyszerű: a városi feladatok ellátása be-

I. Zs.

Tornyai-emlékbizottság

Tornyai János Emlékbizottság alakult Hódmezővásárhelyen. A neves művészettörténészekből és festőművészekből szervezett bizottság az Alföld-festészet

számító Tornyai János harkimagsló személyiségének lálának 50. évfordulója alkalmából rendezendő ünnepeket készíti elő. Az emlékünnepek-sorozatát jövőre rendezik.

Szülész orvosok tanácskozása

A szülés körüli időszak sajátos szülészeti és az újszülöttek ellátási kérdéseiről kezdődött kétnapos tudományos tanácskozás pénteken Ráckeve. A Magyar Gyermekorvosok Társasága és a Magyar Nőorvos Társaság perinatológiai szekciójának a Savoyai kastély adott otthont. A résztvevő száznál több szülész-nőgyógyász és újszülöttgyógyász a két nap alatt összesen 50 előadásban szólnak be a perinatológia területén elért legújabb eredményekről.

Dr. Kiszél János egyetemi tanár, a SOTE I. Számú Női Klinikájának professzora az MTI munkatársának

elmondotta: a perinatológia — az orvostudomány egyik gyorsan fejlődő ága — az anya, a magzat, valamint az újszülött életét a szülés körüli időszakban vizsgálja. Ez az időszak szorosan véve a terhesség 28. hetétől a szülést követő egy hétig tart. Ez az időszak az anya és az újszülött fokozott orvosi felügyeletét igényli, mivel a magzatot és az újszülöttet ebben az időszakban érheti a legtöbb károsodás.

A súlyosan beteg, vagy erősen veszélyeztetett újszülöttek ellátására 1976-tól az egészségügyi kormányzat jelentős anyagi ráfordítással az országban összesen kilenc, úgynevezett perinatális

intenzív centrumot alakított ki. A kétnapos tanácskozás előadói felvázolják a továbblépéshez szükséges orvosi, szervezési és műszerezettségi feladatokat is. Így többi között szó lesz arról, hogyan lehetne az ország bármely részén született veszélyeztetett újszülöttet a legközelebbi centrumba a lehető legbiztonságosabban elszállítani. (MTI)

Láttam, hogy...

... látványos a nyár Szegeden. Esemény, rendezvény egymást követi. Más városiak, külföldiek tömege a Tisza partján. Röviden csak ünnepi heteknek nevezük, de mondjuk így is: a szabadtéri idején. A Dóm előtt közel 75 ezren voltak a 14 előadáson, tíz kiállítás rendeztek, amelyeket 60 ezren tekintettek meg, a néptáncfesztiválra és a folklorbemutatókra 23 ezren váltottak jegyet, a sporteseményekre 40 ezren voltak kíváncsiak, s ha az ifjúsági napokat és a kenyér-ópusztaszeri ünnepet is idevesszük, úgy összesen mintegy 300 ezer nézőt, vendéget könyvelhetünk el a július-augusztusban volt rendezvényeken.

Ez a statisztika, s tudni kell hozzá, hogy az ilyen tömeget megmoz-

gató eseménysorozaton a „háttér” munkatársaira is hatalmas feladat hárult.

A „háttér”? Például a rend őr. Tessenek a munkájukhoz hozzávenni az éjszakai, a 35 fokos kánikulát, a hétvégeket, ünnepnapokat, a sok-sok szolgálatot.

Miért említem ezt föl? Mert tegnap, pénteken **Papp Gyula**, a városi tanács elnöke az ünnepi hetek rendjének vigyázásáért, a kellemes szórakozás biztosításáért magatartásukért elismerésért fejte ki és megjutalmazta **Bódi Pál** rendőr főtörzsőrmestert és **Katona Imre** rendőr őrmestert. A városi tanácsnál megtartott házi ünnepségen részt vett **Kántor Géza** városi rendőrkapitány is.

A. S.

Műsorajánlat

A közeljövőben személyesen is láthatjuk-hallhatjuk, egyelőre azonban — korábbi emlékeinket is fődézendő — még filmen nézheti meg a közönség **Hazel O'Connor**, aki az **ÜVEGTÖRÖK** című angol film főszerepét alakította. A filmet ma, szombaton este fél 7-től vetítik a Juhász Gyula Művelődési Központban levő **Volán**-klubban.

A SZEGEDI REGIONÁLIS ADÁS legközelebb szeptember 10-én, kedden este fél 8-tól lesz látható a 2-es

programban, a szentesi 23. csatornán.

A NASA OBRAZOVKA, a szegedi tévéstúdió szlovák nyelvű nemzetiségi műsora szeptember 11-én, szerdán 19 óra 5 perccor jelentkezik a 2-es programban. Az adást szeptember 14-én, szombaton reggel fél 9-től az 1-esen megismétlik.

A JUHÁSZ GYULA TANÁRKÉPZŐ FŐISKOLA ÉNEKKARA szerepel Kreuter Vilmosné vezényletével szeptember 9-én, hétfőn délután fél 4-től a Kossuth-rádió KÓRUSPÓDIUM című műsorában.